

"ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ"

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ

Ἄριθ. 27

28 Φεβρουαρίου 1978

Γραφεῖα : Ὀδὸς Ἀκαδημίας 64 - Τ. 143
Τηλ. 32.48.202 — 65.11.669

ΕΝΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ἄδρᾶ δωρική μορφή, Δάσκαλος μὲ κεφαλαῖο Δ ὁ Κώστας Γκράτζιος ἐτίμησε τὴν Ἐκπαίδευση μὲ πενήντα δύο χρόνια ὑπηρεσία.

Ἀγῆκει δικαιωματικὰ στὴ χορεία τῶν κλεινῶν. Κατὰ τοὺς ἀπελευθερωτικούς πολέμους οἱ στρατιωτικοὶ ἡγήτορες τῶν ἐκ-

στρατειῶν, —Μικρασία, Ἡπειρο, Μακεδονία,— ἐξέφραζαν τὴν ἐκπληξή τους ποὺ ὄρισκονταν τόσες σημαῖες, μὲ τίς ὅποιες ὁ ὑπόδουλος πληθυσμὸς διαδήλωνε τὸν ἐνθουσιασμό του ὑποδεχόμενος τοὺς ἀπελευθερωτὰς ἀπὸ τὸ Τεπελένι μέχρι τὸ Δορύλαιο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ποιὰ ὑποθήκη, ποιὸς καημὸς, ποιὰ δειρὰ ἔδωγιναν ἀπὸ τὰ σεπέτια καὶ τίς κασ-

ΠΡΟΕΚΛΗΣΙΣ

Ἡ «Ἡπειρωτικὴ Ἐταιρεία» ὀργανώνει τὴν Τετάρτην 8 Φεβρουαρίου 1978, ὥραν 7.30' μ.μ. εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας (Ἐλευθερίου Βενιζέλου 22 - Ὀμήρου), τὴν τρίτην κατὰ σειράν πνευματικὴν ἐκδήλωσιν τῆς περιόδου 1977 - 78.

Κατ' αὐτὴν, μετ' εἰσήγησιν τοῦ Προέδρου, θὰ ὁμιλήσῃ: Ὁ κ. Σταθῆς Λαμπρίδης, Ἐπίτιμος Γυμνασιάρχης, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἐταιρείας, μὲ θέμα:

Ὁ μέγας Ἡπειρώτης Ἐκπαιδευτικὸς Κώστας Γκράτζιος καὶ οἱ ιδέες—θέσεις του γιὰ τὰ θέματα τῆς Γενικῆς Παιδείας καὶ τὰ συναφῆ πρὸς αὐτή.

Παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ τιμήσετε τὴν Ἡπειρωτικὴν Ἐσπερίδα μὲ τὴν παρουσία σας.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ

Ὁ Πρόεδρος
ΑΛΕΞ. Χ. ΜΑΜΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΣΤΑΘΗΣ ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ

ΒΕΛΛΑ ΚΑΙ ΒΟΣΤΙΝΑ

Πενήντα τρία χρόνια πίσω μās έφε-
ρε τὸ καλὸ «Δελτίον Σπουδαστῶν τοῦ Ἱε-
ροδιδασκαλείου Βελλᾶς» τοῦ Ἰανουαρίου
1978, πὺ έφτασε πρωτοχρονιάτικο δῶρο
στὰ Γραφεῖα μας.

Ἴσως εἶναι ἀνύποπτοι οἱ σημερινοὶ

σέλες τῶν ραγιαδῶν προγόνων, πὺ ἦταν
ἐκεῖ ἐνταφιασμένα τὰ μετουσιωμένα μυστι-
κὰ κι ἀπόκρυφα ρήματα τῶν ἀφανῶν Δι-
δασκάλων τοῦ Γένους.

Καὶ εἶναι πολλοὶ αὐτοὶ οἱ Τυρταῖοι ψυ-
χῶν πὺ μὲ τὸ ἔργο τους ἔπλασαν τὴ γενεὰ
ἐκείνη, τὴν ἔτοιμη ν' ἀντικρύσει τὴν αὐγὴ
τῆς ἐλευθερίας.

Ἐχει λεχθῆ ὅτι ὁ Ἄλῃ Πασσᾶς εἶχε
τὸ χάρισμα νὰ διαλέγει τὸ μέταλλο τῶν χα-
ρακτῆρων τῶν ἀνθρώπων τοῦ περιβάλλον-
τός του.

Τὸ ἴδιο χάρισμα εἶχε ὁ Σπυρίδων Βλά-
χος, ἔταν διέλεγε γιὰ τὴ Βελλὰ σὰν καθη-
γητὴ καὶ διοικητικὸ διευθυντὴ τὸν παλιὸ
πολεμιστὴ - ἱερολοχίτη τοῦ Αὐτονομιακοῦ
Ἀγῶνος Κῶστα Γκράτζιο, τὸν παιδαγωγό,
πὺ γαλούχησε ἀπὸ τότε χιλιάδες μαθητὰς,
πὺ πέρασαν ἀπὸ τὰ γυμνασιακὰ ἔμπεδα
τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιστρατεύσεως. Πόσο
μυθικὲς διαστάσεις, πόση αἴγλη παίρνει τὸ
ὄνομα Δάσκαλος, ἔταν αὐτὸν τὸν περιώνυ-
μο τίτλο τὸν ἔφεραν πλαστοουργοὶ ἀνθρωπί-
νων χαρακτῆρων σὰν τὸν Κῶστα Γκράτζιο.

Γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Κῶστα
Γκράτζιο καὶ τὰ βιογραφικά του θὰ μιλή-
σει στὴν ἐπόμενη ἑμίλια τῆς 8ης Φεβρουα-
ρίου, ὁ συντοπίτης καὶ συνάδελφος τοῦ τιμω-
μένου Ἐπίτιμος Γυμνασιάρχης καὶ Γεν.
Γραμματεὺς τῆς Ἑταιρείας κ. Σταθ. Λαμ-
πρίδης.

α.χ.μ.

σπουδασταὶ καὶ τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ
τῆς κάπως μακρινῆς καὶ πικρῆς ἱστορίας.
Ἄς τὴν ἀναπολήσουμε μὲ λίγα λόγια.

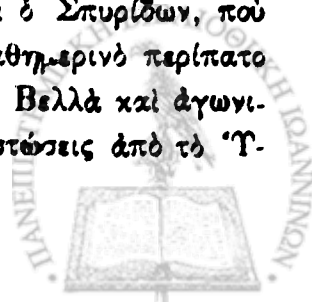
1924. Ὅστερα ἀπὸ τοὺς θριάμβους
τοῦ 1912 - 13 ὁ Ἑλληνισμὸς βρισκόταν
στὴν πὺ ἐπικίνδυνη κάμψη. Ἐλειχε τὶς
πρόσφατες πληγές του. Πάνω ἀπὸ ἓνα ἑ-
κατομμύριο πρόσφυγες εἶχαν χάσει τὶς πα-
τρίδες τῆς Ἀνατολῆς καὶ κατέφυγαν στὴν
Ἑλλάδα. Ἡ Τραγωδία τῆς Μικρασίας, Ἑλ-
ληνικὴ τραγωδία. Ἡ Ἀλβανία εἶχε ἀνακη-
ρυχθεῖ ἐπίσημα Κράτος καὶ τὸ Βορειοση-
πειρωτικὸ εἶχε ἐνταφιαστῆ. Πρόσφατες
καὶ ὀδυνηρές ἦταν οἱ ἐμπειρίες ἀπὸ τὴν
Ἰταλικὴ ἐπίδρομὴ ἐναντίον τῆς Κερκύ-
ρας καὶ τὸ ἐπεισόδιο τοῦ Τελίνι.

Δύο πρωταγωνιστὰ τοῦ Αὐτονομια-
κοῦ Ἀγῶνος τῆς Ἠπείρου ὁ Βελλᾶς καὶ
Κονίτσης κι ἔπειτα Ἰωαννίνων Σπυρίδων
καὶ ὁ Δρυϊνουπόλεως καὶ Χειμάρρας κι ἔ-
πει Δρυϊνουπόλεως καὶ Πωγωνιανῆς Βα-
σίλειος προσπαθοῦσαν νὰ συμμαζέψουν τὰ
ράκη αὐτῆς τῆς ξεσχησμένης βορειοδυτικῆς
παρυφῆς τῆς Πατρίδος.

Καὶ ἐγκαθίστανται δύο ἔθνικὰ Κέντρα,
μὴ σὰς τρομάζουν οἱ ἤχηρές καὶ μεγάλες
λέξεις, στὰ βόρεια νευραλγικὰ σημεῖα τῆς
Ἠπείρου.

Τὸ ἓνα στὸ Μοναστήρι τῆς Βελλᾶς μὲ
μορφὴ Ἱεροδιδασκαλείου, πὺ τὸ διηθῆνε
ὁ μακαρίτης Μ. Καρπούζης κι ἔπειτα ὁ Κ.
Γκράτζιος ἀπὸ τὸ Τσερβάρι. Τὸ ἄλλο στὴ
Βοστίνα, πὺ ὕστερα ἀπὸ 4 - 5 χρόνια θὰ
μετονομαστῆ Πωγωνιανή, μὲ μορφὴ οἰκο-
τροφείου - ὄρφανοτροφείου.

Τὸ πρῶτο ἐπόπτενε ὁ Σπυρίδων, πὺ
εἶχε κάνει ἀπὸ τότε καθημερινὸ περιπάτο
τὴ διαδρομὴ Ἰωάννινα - Βελλὰ καὶ ἀγωνι-
ζόταν ν' ἀποσπάσει πιστώσεις ἀπὸ τὸ ἴ-

πουργείο Παιδείας για να τὸ συντηρήσει. Τυχρῶτερο τὸ δεύτερο ἦταν στὴ δικαιοδοσία τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ διευθυνοῦταν ἀπὸ τοπικὴ Ἐπιτροπεία μὲ Πρόεδρο τὸν Δρυῖνουπόλεως Βασίλειο ἐγκατεστημένον μετὰ τὴν βιαία ἀπέλασή του ἀπὸ τὸ Ἀργυρόκαστρο πού τοῦ ἔκαμαν οἱ Ἴταλοί, στὸ Δελβινάκι. Καὶ θὰ ἀνταμώσουν σ' αὐτὰ τὰ δύο ἔθνικα Κέντρα οἱ πρόσφυγες τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσης. Διότι μὴ ξεχνοῦμε ὅτι ἡ σκόπευση τῶν δύο Μητροπολιτῶν ἦταν ἡ περισυλλογὴ, ἡ ἐκπαίδευση, τῶν Βορειοηπειρωτῶν, πού μετὰ τὴν ἀπώλεια τῆς Πατρίδος τους εἶχαν χάσει καὶ τὴν ἐκπαιδευτικὴ ὑποδομὴ. Καὶ γιὰ δεκαετηρίδες τὸ ἔμφυχο ὕλικό τους προέρχονταν ἀπὸ τὴ θόρεια χαμένη Πατρίδα.

Αὐτός, πού χαράσσει αὐτὲς τὶς γραμμές, κοψίδια ματωμένης καρδιάς, ἐθήτευσε καὶ στίς δύο σχολές. Καὶ θὰ θυμηθῆ τοὺς ριγηλοὺς ὄρθρους στὸ μισοσκόταδο τῆς «Μαύρης Παναγιάς» ὅπου τὰ στασίδια ἦταν παγωμένα ἀπὸ τοὺς βαρεῖς ἠπειρωτικὸς χειμῶνες καὶ τὴ διατροφή, πού εἶχε σὰν μόνη θάση τὰ γιδοπρόβατα τῆς Μονῆς καὶ τὸν τραχανά —μὲ κόκκινο πιπέρι— μεσημέρι - βράδυ, καὶ πού μέσα στὰ μαθητικὰ καθήκοντά του ἦταν νὰ βοηθήσει τὸ τζομπάνο σαλατώντας νὰ τὰ κλείσουν στὸ μαντρί.

Ἄλλὰ καὶ οἱ ὑποψήφιοι διδάσκαλοι καὶ ἱερεῖς δὲν ἀρκοῦσε νὰ ἦταν «καλοὶ στὰ γράμματα, καλοὶ στὰ πινακίδια» καὶ δὲν στέφονταν μὲ τὸ στέφανο τῆς ἱερωσύνης ἀν δὲν εἶχαν ξεχερσώσει κάποια ἔκταση τῆς Μονῆς, ἀπ' αὐτὲς πού ἀπέσπασε ἀπὸ τὰ Παρακαλαμοχώρια ὁ Σπυρίδων, ἀπὸ τὰ ἐνδημικὰ παλιούρια τῆς περιοχῆς. Σ' αὐτὲς τὶς ἐκτάσεις ὁ Σπυρίδων θὰ κάνει στὰ κατοπινὰ χρόνια ὑποδειγματικὸς ὄπωρῶνες καὶ θὰ φέρνει ντόπιους καὶ ξένους ἐπιστήμους γιὰ νὰ ἀποσπᾶ πιστώσεις γιὰ τὴν ἀγαπημένη του Βελλά. Καὶ θὰ θυμηθῆ: ἀκόμα τὸν Σπυρίδωνα —παρ' ὅλες τὶς ἀμ-

φισθητήσεις, πού ὑπάρχουν γιὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ προσωπικότητα— νὰ κάνει φορῶντας τὸν καλογερικὸ σκούφο—τὸν τραπεζοκόμο μόνος του σερβίροντας τὸ κύπελλο μὲ τὸ γάλα, μ' ἓνα χᾶδι στὸ σγουρὸ ἐνδεκάχρονο μαθητικὸ κεφαλάκι. Καὶ θὰ θυμηθῆ ἀκόμα τὶς ψεῖρες στὸ ἀπὸ μέσα μέρος τοῦ πέτου, πού σχημάτιζαν ἓνα φαῖο ψαροκόκκαλο, πού ἡ ἀποβολὴ τους ἦταν ἡ κυριακάτικη φροντίδα στὸ ὄχι πρωτότυπο γιὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἐκκοκιστήριο φθειρῶν, πού εἶχαμε μεταβάλλει τὸ δάσος τῆς Βελλάς.

Ὅμως θὰ θυγῶν, ἀργότερα μ' ὅλα αὐτά, ἑκατοντάδες διδάσκαλοι γιὰ νὰ ἐπανδρώσουν τὰ σχολεῖα τῆς Βορ. Ἠπείρου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος.

Ἀρχίσαμε ἀπὸ Δευκαλίωνος γιὰ νὰ κεντρίσωμε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ καλοῦ περιοδικοῦ, πού μᾶς ἤρθε καὶ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Ἰδρυτῆ τῆς Τσιβίτικῆ νὰ μάθουν, πῶς ξεκίνησε ἡ Βελλά καὶ νὰ ἀναζητήσουν, ὅσους δὲν κορφολόγησε ὁ θάνατος, πού πέρασαν ἀπὸ τῆς Βελλάς τὰ θρανία καὶ νὰ κάμουν ἓναν ἐνδιαφέροντα ἀπολογισμὸ τῆς δράσεώς της.

Ἰδιορρυθμὴ ὥστόσο ἦταν ἡ κατάσταση καὶ στὴν Πωγωνιανή. Κι ἐδῶ εἶχαμε συμμαθητὲς τῆς Γ' Δημοτικοῦ, πού ἔπρεπε νὰ ξυριστοῦν τὸ πρωὶ γιὰ νὰ πᾶνε σχολεῖο, μαθητὲς συχνὰ μεγαλύτερους ἀπὸ τοὺς δασκάλους, πού ἐρωτεύονταν τὶς δασκάλες, ἰδίως Μικρασιάτες πρόσφυγες, ἄλθανογλώσσους καὶ τουρκογλώσσους, Ἑβραίους καὶ Τούρκους, πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς, σ' ἓνα ἀπίθανο μαθητικὸ χαρμάνι, πού τοὺς ἔστρωνε ἡ ἐλληνικὴ Παιδεία.

Εὐτύχησε τὸ Γυμνάσιο Παγωνιανῆς νὰ ἔχει μερικὸς ἀριστεῖς τῆς Ἐκπαιδευσεως ὅμως καὶ μερικὰ ναυάγια της, πού τὸ Κέντρο ἐξακοντίζει σ' αὐτὴ τὴν παραμεθόρια ἀκρινὴ περιοχὴ γιὰ νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπ' αὐτούς, καὶ πού δεκαετηρίδες ὀλόκληρες ἔγι-

νε φάρος φωτεινός. Λογάδες έπιστήμονες βγήκαν και διέπρεψαν στην έλληνική Κοινωνία και στην Άλλοδαπή.

"Έχομε παρακαλέσει οί τής 'Ηπειρωτικής Έταιρείας τόν προικισμένο μέ την τέχνη του λόγου συνταξιούχο δάσκαλο Άριστοτέλη Ζωΐδη νά ασχοληθής μέ την ιστορία του Οικοτροφείου και του Γυμνασίου Πωγωνιανής. Θάθελε νά ξέρει ή έλληνική Κοινωνία την προκοπή και των δύο αυτών άκράτων ιδρυμάτων που στην άρχή του σημειώματος τά ονομάσαμε έθνικά Κέντρα.

Θά είναι και ένας έρανος για τή γενικώτερη Έκπαιδευτική ιστορία του Τόπου.

Εύχης έργο θά ήταν οί απόφοιτοι του Γυμνασίου Πωγωνιανής νά μάς έστειλαν ύλικό, φωτογραφίες κλπ. για τήν έκδοση και χρήσιμο είναι επίσης νά συμπήξουν Σύμβουλο Αποφοίτων.

α.χ.μ.

Βελλά και Ριζάρειος

"Έστειλαν και σέ μένα τό δελτίο σπουδαστών του 'Γεροδιδασκαλείου Βελλάς Νεανικοί Παλμοί» οί έκδότες και συντάκτες του.

Είνα: άφιερωμένο αυτό εις τόν άπό 'Ιωαννίνων Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος άείμνηστο Σπυρίδωνα Βλάχο.

Τά σχετικά σχόλια για τό λαμπρό αυτό περιοδικό, που μακάρι νά είχε μιμητές και σέ άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα ανέλαβε ο άγαπητός πρόεδρος κ. Άλ. Μαμιόπουλος.

Σέ μένα έλαχε νά μήν παραλείψω νά αναφέρω ένα απόσπασμα από τή σελίδα 18 του περιοδικού για νά γίνει έτσι δυνατή μιá σύγκριση στην άπόδοση του 'Γεροδιδασκαλείου Βελλάς, που λειτουργεί μέ τό άρθρο 7 του Α.Ν. 887/1937 «περί τής Ριζ. Έκκλησιαστικής Σχολής» και τής αναφερό-

μενης Σχολής, που ο νόμος λειτουργίας γι' αυτή έλλαξε.

Άναφέρω τό απόσπασμα:

ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ (ΒΕΛΛΑΣ) ΑΠΟ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Στήν περίοδο 1932 - 1976 28 χωριά του Ζαγοριού έστειλαν μαθητές τους στο 'Γεροδιδασκαλείο Βελλάς. Η διαγωγή τους σ' αυτό και ή επίδοσή τους ήταν έξαιρετη. Οί παρακάτω άριθμοί δείχνουν τά χωριά προελεύσεως και τόν άριθμό των άποφοίτων από καθένα άπ' αυτά.

Έλαφότοπος 10, Λεπτοκαρυά 3, Βίτσα 8, Σκαμνέλι 9, Τσεπέλοδο 6, Δίκορφο 6, Έλατοχώρι 1, Δόλιανη 1, Βραδέτο 1, Άνω - Πεδινά 7, Κουκούλι 4, Μονοδένδρι 6, Αάίστα 10, Άρίστη 4, Κάτω Πεδινά 4, Έλάτη 2, Μακρίνο 3, Δίλοφο 2, Νεγάδες 4, Κήποι 1, Πέτρα 1, Άσπράγγελο 5, Γρεβενί:1, Άνθρακίτης 1, Βρυσοχώρι 1, Καβαλάρι 1, Άνω Πέτρα 1, Φρεγγάδες 1.

Σύνολο δασκάλων 102.

Μεταφέρω τώρα για σύγκριση ένα απόσπασμα από τή σελίδα 8 τής ύπ' άριθ. 4819 1975 άποφάσεως του 'Εφετείου Άθηνών σχετικά μέ την έρμηνεία τής διαθήκης του Γ. Ριζάρη.

Ούτω κατά τό χρονικό διάστημα από του σχολικού έτους 1966 - 67 έως 1973 - 74 (σχολικά έτη 8) εισήχθησαν εις τήν αΐτουσαν (Ριζάρειον) Σχολήν εκ τής περιοχής Ζαγορίου 45 ύπότροφοι και άπεφοίτησαν μόνον 9, εκ δε τής ύπολοίπου έλευθέρας 'Ελλάδος εισήχθησαν 239 και άπεφοίτησαν μόνον 51 και μάλιστα οδεις κατά τά σχολ. έτη 1966 - 67 έως 1968 - 69 (σχολ. έτη 3).

Μιá ύπεύθυνη δική μας πληροφόρηση κατατόπιση για τούς συμπατριώτες μας: (Συνέχεια στη σελίδα 7)

Σπυρίδων

Ὁ Σπυρίδων στὸ κούτσουρο τῆς Βελλᾶς.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΕ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Πρὸς τὴν Ἑπειρωτικὴ Ἑταιρεία Ἀθηνῶν
Ναύπλιο 18 Νοεμβρίου 1977

Κύριοι,

Ὅστερα ἀπὸ προφορικές συνεννοήσεις μετὸν πρόεδρο τῆς Ἑταιρείας κ. Ἀ. Μαμόπουλο ἀνέλαβα, ὅπως σᾶς εἶναι γνωστὸ, τὴν ἔρευνα καὶ μελέτη στὸ ἐξωτερικὸ, καὶ ἰδιαίτερα στὴ Γαλλία, τὸ θέμα τῆς «Ἐρευνας, σπουδῆς καὶ ἀξιοποίησης τοῦ παραδοσιακοῦ καὶ εἰδικώτερα τοῦ ὕλικου, πολιτισμοῦ (χειροτεχνία)» μετὸν σκοπὸ νὰ βοηθήσω τὴν προσπάθειά σας γιὰ τὴν ὀργάνωση ἀνάλογων ἐργασιῶν στὸν Ἑπειρωτικὸ χῶρο.

Παραμένω στὴ διάθεσή σας γιὰ νὰ σᾶς ἀναπτύξω καὶ προφορικὰ τὰ πορίσματα τῆς ἀποστολῆς μου αὐτῆς καὶ νὰ θέσω στὴ διάθεσή σας τὸ βιβλιογραφικὸ ὕλικὸ ποὺ συγκέντρωσα. Εἶμαι πάντα πρόθυμος, ὅπως συμφωνήσαμε, νὰ παράσχω τὴ συμβολή σὲ ἐξειδικευμένες περιπτώσεις ἀναλόγων προσπαθειῶν σας. Σᾶς παρέχω γιὰ ἐνημερωσὴ σας περίληψη τῶν ἐπαφῶν, τῆς ἐργασίας μου καὶ τῶν πορισμάτων τῆς.

Ἡ ἀποστολή μου διήρκεσε ἀπὸ τὴς 25. 9. 77 ὠς τὴς 4.11.77. Στὴν Ἰταλία (Ρώμη) ἐπισκέφθηκα τὸ ENTE NAZIONALE DI ARTIGIANATO E PICCOLA INDUSTRIA, τὸν ἀντίστοιχὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ ΕΟΕΧ ὀργανισμὸ προκειμένου νὰ ἐνημερωθῶ στὸ πρόγραμμα καὶ μεθόδους τῶν ἐργασιῶν του, καὶ τὸ Λαογραφικὸ Μουσεῖο τῆς Ρώμης. Τὸ Μουσεῖο Ἀσκήσεως Τέχνης καὶ τὸ Μουσεῖο Ἐφαρμοσμένων Τεχνῶν τῆς Βιέννης μελέτησα στὴν διάρκεια τῆς παραμονῆς μου στὴν Αὐστρία. Στὴν Γαλλία, ὅπου παρέμεινα καὶ τὸ μακρότερο χρονικὸ διάστημα, ἐμελέτησα καὶ ἐνημερώθη-

κα στὸ πρόγραμμα καὶ μεθόδους ἐργασίας τῶν μουσείων —κέντρων ἔρευνας τῶν ARTS ET TRADITIONS POPULAIRES καὶ τοῦ MUSEE DE L' HOMME. Στὸ Κέντρο Τεκμηρίωσης τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Μουσείων (I.C.O.M.) μελέτησα τὴς διεθνεῖς νεώτερες ἀπόψεις γιὰ τὸν ρόλο τῶν σύγχρονων ἐθνογραφικῶν μουσείων εἰδικὰ στὸν τομέα τῆς διάσωσης, μελέτης καὶ προβολῆς τοῦ ὕλικου παραδοσιακοῦ πολιτισμοῦ καὶ μάλιστα στὴν συμβολή, ἐναδίσωσης καὶ ἐπιδίωξης τῆς παραδοσιακῆς χειροτεχνίας. Τὸ ἴδιον θέμα ἐμελέτησα στὴν εἰδικευμένη βιβλιοθήκη FORNET, καὶ γιὰ δυστύρετα χείμενα, στὴν BIBLIOTHEQUE NATIONALE. Γιὰ τὸ ἴδιον θέμα εἶχα μακροχρόνια συνεργασία μετὴς καθηγήτριες GRIAULE καὶ BALFET καὶ μετὴς στέλεχος τῆς νεοσύστατης SOCIETE POUR L' ENCOURAGEMENT DES ARTS ET METIERS καὶ παρέμεινα ἐπὶ διήμερο στὸ Κέντρο CREAR (CREATION ARTISTIQUE) ποὺ ἐνδιαφέρεται ἰδιαίτερα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς χειροτεχνίας (40 διαφορετικὰ ἐργαστήρια). Γιὰ τὴν μελέτη τῆς ἀξιοποίησης παλαιῶν οὐκιμῶν καὶ κτερίων ἐπισκέφθηκα τὴν Προδηγία ὅπου τὸ χωριὸ LES BEAUX, τὸ κάτρο GORDES, τὸ ἐπισκοπικὸ μέγαρον τῆς AVIGNONT καὶ τὸ μοναστήρι τῆς SENANQUES ἀποτελοῦν ἀξιομίμητα ὑποδείγματα σύγχρονης ἀξιοποίησης.

Τὰ βασικὰ πορίσματα ἀπὸ τὴν ἐπισκέψη τῶν κέντρων αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὴν συνεργασία μετὸς ὑπεύθυνους γιὰ τὴν λειτουργία συναδέλφους εἶναι ὅτι ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν διάσωση (ἔρευνα, μελέτη) καὶ ἀξιοποίηση (προβολή, ἐφαρμογές) τοῦ παραδοσιακοῦ πολιτισμοῦ θὰ πρέπει νὰ εἶναι:

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

α) μακρόχρονη, προγραμματισμένη και πολυπαράλληλη σαν εργασία έθνογραφική, εργασία έκδοτική και εργασία αναβιωτική - επιβιωτική σε οίκισμους - πρότυπα, και

β) θα πρέπει να στηρίζεται σε ειδικούς με γενική παιδεία και ήθος (που θα πρέπει να ανευρεθούν ή να δημιουργηθούν και να μετεκπαιδευτούν συνεχώς και σε έρευνα και μελέτη έκτακτη και πολυεδρική, για να καταλήξει σε εφαρμογές συντονισμένης ανάπτυξης αγροτικής - χειροτεχνικής - τουριστικής.

Η έθνογραφική εργασία θα πρέπει να περιλάβει: την έρευνα στο ύπαιθρο - την συλλογή αντικειμένων και πληροφοριών - την συντήρηση των πρώτων και οργάνωση των δεύτερων - την μελέτη και έκθεσή τους. Η έθνογραφική έρευνα ξεκινά και καταλήγει σ' ένα ειδικό επιστημονικό κέντρο έρευνας - μουσείο. Η έκδοτική εργασία περιλαμβάνει: την παρουσίαση των πορισμάτων της έρευνας και σπουδής στο ευρύτερο ελληνικό και διεθνές κοινό με περιοδικά, οδηγούς, χάρτες καλλιτεχνικές και ειδικές επιστημονικές εκδόσεις για την ιστορία και τέχνη της Ηπείρου. Η αναβιωτική - επιβιωτική εργασία σε οίκισμους - πρότυπα είναι: η κορυφαία προσπάθεια και απαιτεί οικονομοτεχνικές μελέτες, καρπό συντονισμένης μακροχρόνιας εργασίας πολλών ειδικών.

Παραμένω στη διάθεσή σας

Με ιδιαίτερη τιμή,

ΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟΥ ΛΑΟ-
ΓΡΑΦΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 4)

Δαπάνες κάθε χρονιά του Ίδρυματος της Ριζαρείου.

1) Σχολ. έτος 1966 - 67	δρχ. 6286.273
2) » » 1967 - 68	» 6075.018
3) » » 1968 - 69	» 6623.472
4) » » 1969 - 70	» 7550.576
5) » » 1970 - 71	» 10104.659
6) » » 1971 - 72	» 16904.234
7) » » 1972 - 73	» 14218.532
8) » » 1973 - 74	» 19872.425

87.635.189

Σε 8 χρόνια λειτουργίας της Σχολής δαπανήθηκαν 87.635.180 δρχ. για σύνολο 60 αποφοίτων της Ρ. Σχολής, όπως ρητά αναφέρεται στην απόφαση του Έφετείου Ἀθηνῶν.

Στοιχίσαν δηλ. 6 καθένας δρχ. 1.460.000.

Ποιός ξέρει τί απέγιναν αυτοί οι δλιγάριθμοι 60 Ριζαρείτες και αν κανένας απ' αυτούς ιερώθηκε σύμφωνα με το θέλημα του διαθέτη.

Η σύγκριση στην απόδοση μεταξύ Βελλαϊτών και Ριζαρειτών είναι πολύ διαφορετική.

Η Βελλά επί 40 χρόνια είναι το πιο επιτυχημένο εκκλησιαστικό σχολείο.

Η Ριζ. Σχολή βρίσκεται στους αντίποδες της Βελλάς. Γι' αυτό και οι αγώνες και οι συνεχείς προσπάθειές μας ή Ριζαρείος με τα άφθονα οικονομικά μέσα να γίνει στη μορφή της δ.τι και το Ίεροδιδασκαλείο Βελλάς.

Σ. Δ. Λ.

Έλάβαμε

Περιοδικά - Έφημερίδες

—Περιοδ. ΣΚΟΥΦΑΣ (Ἄρτα) τ. 40 - 41, 42 - 43 (1976) 44 - 45 (1977).

—Περιοδ. Η ΤΡΙΚΚΗ (Ἀθήναι) τχ. 4 - 5, 11 - 12 (1977).

—Περιοδ. Ο ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΗΣ (Ἀθήναι) τχ. 344, 347, 348 - 349, 350 (1977), 351 - 352 (1978).

—Έφημ. ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ (Ἰωάννινα) φ. 1 - 20 (1977).

ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΗΠΕΙΡΩΤΑΙ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Κατά τους χαλεπούς καιρούς της δουλείας τα Έπείρωτα έγιναν προσφυγομάνα της Ήπειρου. Από τα Κύθηρα μέχρι την Κέρκυρα τα όμορφα Ίονια νησιά μας δέχτηκαν κατατρεγμένους ραγιάδες από τον Ήπειρωτικό χώρο, που μαστίζονταν από τις αλβανικές ληστρικές επιδρομές και δυναστεύονταν από τη βαριά ανάσα του Δυνάστου.

Κυριώνυμα ήπειρωτικά σώζονται ακόμα μέχρι σήμερα στα νησιά αυτά. Ο Ντίνος Κονόμιος μάς έδωσε τους Ήπειρώτες της Ζακύνθου, ο Σπύρος Στούπης με θάση την «Παναγία των Ξένων» έγραψε την Έποποιία των Ήπειρωτών της Κερκύρας.

Μιά άλλη πλάνη της δυτικής, ήπειρωτική πρόσχηστη παρατηρείται και προς τα ανατολικά. Οι άπέραντες ορεινάδες της Πίνδου δεν χωρίζουν μόνο την Ήπειρο από τη Θεσσαλία, αλλά και τις ενώνουν. Και τις ενώνουν διότι ο Θεσσαλικός σιτοβολώνας έφωδιάζει την λιγύψωμη Ήπειρο με τα χρειαζόμενα.

Έξ άλλου τα ήπειρωτικά τελεγκάτα της Πίνδου ξεχειμάζουν στο Θεσσαλικό κάμφο κι έτσι είχανε επί αιώνες μια συνεχή ήπειρωτική ροή από τον πατέρα των ελληνικών δουνών, τον Πίνδο (ο Πίνδος και η Πίνδος) προς τη Θεσσαλία. Από τη ροή αυτή βλο κάτι τράβαγε όριστικά ή πλούσια Θεσσαλική Γή.

Άλλά η Θεσσαλία τραβούσε τα μαγνήτης και τους τσιφλικούχους.

Ο περίφημος στρατηγός του Άλη Πασιά Άγο Βασιάρης είχε τσιφλίκια στη Θεσσαλία. Τσιφλίκια είχαν και οι κατο-

πινοί Άμπάζ Μπέης, Χασάν Μπέης (το γνωστό Καλλιφώνι. Ο Χασάν Μπέης έβγαίνει και δουλευτής στην ελληνική Βουλή μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας, 1881) και άλλοι Κουρδελεσιώτες και Λιμποχόβιοι Άγάδες και Μπέηδες. Κοντά σ' αυτούς εγκαταστάθηκαν αργότερα και Ήπειρώτες γαιοκτήμονες ο Κυρίτσος από τη Σέλιση Άργυροκάστρου, οι Χαριταίοι, πολυμελής οικογένεια από τη Νίδανη της Ζαγοριάς, ο Κορυτσάιος Άδάμος, ο Κούρτιος από τα Ζαγοροχώρια.

Άργότερα οι μεγάλοι έθνικοί Ευεργέτες Χρηστάκης Ζωγράφος, που έκαιε στη Λαζαρίνα το πρώτο ζαχαουργείο της Ελλάδος, που απέτυχε σαν έπιχείρηση και που ο Γεώργιος, ο Πρόεδρος της Αυτόνομου Ήπειρου και ο Σόλων και οι κληρονόμοι τους έμείρισαν τους κλήρους στους καλλιεργητές προ της απαλλοτριώσεως του Βενιζέλου και ο Κωνσταντίνος Ζάππας το Λαζάρ Μπούγα.

Όλοι αυτοί είχαν φέρει τους ανθρώπους του, έπίμορτους καλλιεργητές, έπιστάτες λογιστές, ζυγιστές, άγροφύλακες, από την ήπειρωτική τους πατρίδα.

Έέλος το Θεσσαλικό πασαλίκι, πρώτα του Άλη Πασιά κι έπειτα του γιοϋ του Βελή Πασιά ήταν άφορμή να έλκύσει πολλούς Ήπειρώτες.

Έλπίζα κι άπαντοχή της Ήπειρου έγινε η Θεσσαλία μετά την προσάρτησή της το 1881. Γίνεται τότε και καταφύγιο των άποικισμένων Ήπειρωτών. Και ο νέος Χρ. Χρηστοδασίλης έπιστάτης στη Λαζαρίνα του Ζωγράφου υποδέχεται το Σκαρλάτο

Σούτσο, πού ἔμπαινε ἐπικεφαλῆς τοῦ ἐλληνικοῦ Στρατοῦ στὰ Τρίκκαλα μὲ τοὺς δεκαπεντασύλλαβους στίχους:

Ἀδέρφια καλῶς ἦρθατε, ἀδέρφια ἀγα-
μένα
μὲ τὸ σταυρὸ στὸ φλάμπουρο, μὲ τὰ σπα-
θιά ζωσμένα.

Σᾶς ἐπονέσαμε πολὺ καρτέρει κι ἀκαρ-
τέρει
ξαρματωμένοι καὶ γυμνοὶ στὸ τούρκικο
τὸ χέρι.

Ὁ Χρ. Χρηστοβασιλῆς μᾶς ἔχει γρά-
ψει καὶ «Θεσσαλικά Διηγήματα» ἐμπνευ-
σμένα ἀπὸ τὴ ζωὴ του στὴ Θεσσαλία.

Ἀπὸ τὴν Ἑπειρωτικὴ αὐτὴ πρόσχωση
εἶναι γεμάτη σήμερα ἡ Θεσσαλία. Διακόσιες
κάπου οἰκογένειες στὸ νομὸ Καρδίτσας,
2.500 Ἑπειρωτῆς στὸ νομὸ Τρικκάλων,
δὲν ξέρω πόσοι στὸ Βόλο καὶ στὴ Λάρισα
καὶ τὴν Καλαμπάκα.

Εἶναι αὐτοὶ οἱ ἱστορικοὶ λόγοι, πού μὲ
κάναν ν' ἀποδειχθῶ μὲ κάθε χαρὰ καὶ μὲ
κάθε τιμὴ τὴν πρόσκληση τοῦ Προέδρου
τοῦ Πανηπειρωτικοῦ Συλλόγου Καρδίτσας
κ. Γιάννη Κατσικοδόρδου, δικηγόρου, νὰ
παραστῶ στὶς πνευματικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ
Συλλόγου τους καὶ νὰ τοὺς κάμω μιὰ ὁμι-
λία.

Ἔτσι κίνησα μὲ τὰ χιόνια γιὰ τὴν Καρ-
δίτσα. Καὶ θὰ σημειώσω ἐδῶ —ἐμπειρία
γιὰ ὄλους— τὸ χάλι τοῦ «τρελλοῦ» ἐκείνου
τραίνου ἀπὸ τὸν Παλαιοφάρσαλο γιὰ Καρ-
δίτσα καὶ Τρίκκαλα, —ἔχω καὶ τὴ συμ-
μαρτυρία καὶ τοῦ κ. Μακρῆ, διευθυντοῦ τοῦ
Ἀστρονομικοῦ Κέντρου τῆς Ἀκαδημίας,
μὲ τὸν ὁποῖον συνταξίδευσά — πού στιβαγμέ-
νοι: ὄλοι: ὄλων τῶν θέσεων τῆς «ὑπερταχεί-
ας» πηδούσαμε καθ' ὅλη τὴ διαδρομὴ, ἔπως
τὸ καλαμπόκι, πού στὴν πυρωμένη λαμαρί-
να κάνει τοὺς «προυτσαλέκους» (πεποιη-
μένη ζαγορικὴ λέξη). Ἀποβάλλομε τὴν
ἀγανάκτηση καὶ κρατοῦμε τὸ χιοῦμορ ἀπὸ
τὴν ἱστορία.

Δυναμικὴ ἢ παρουσία τῶν Ἑπειρωτῶν
τῆς Καρδίτσας κάπου 10 - 12 χρόνια τώρα
ὀργανωμένων στὸν Πανηπειρωτικὸ Σύλλο-
γο. Ἐχουν ἐπιβληθῆ στὴ Θεσσαλικὴ πόλη
μὲ τὶς ἀρετὲς τους, τὴ φιλεργία, τὴν ἐντι-
μότητα στὶς συναλλαγές, τὴν πραότητα
καὶ προσδευτικότητά τους.

Τὸ Ἑπειρωτικὸ διήμερό τους ἐδέσποζε
στὴν πόλη. Χορὸς στὸ «Παυσίλυπο» Σάββα-
το 21 Ἰανουαρίου. Τριακόσιοι Ἑπειρωτῆς
ἐγέμισαν τὴν αἴθουσα, ἀπὸ τὰ Μαστορο-
χώρια τῆς Κόνιτσας ὡς τὴν Πρέβεζα. Ὁ-
λονύχτιο γλέντι μὲ τὸ Νίκο Χαλκιά καὶ
τὸ «τακίμι» του καὶ ὁ καταρράχτης, σὺν
τοῦ Σαρανταπόρου, τῆς Ἑπειρωτικῆς μου-
σικῆς ἔβγαине ἀπὸ τ' ἀθάνατο κλαρίνο του.

Λευκὲς μπουροζάνες καὶ μπλέ ζώνη
καὶ μαῦρο σκουφὶ στὴν κεφαλὴ κι ὁ χορὸς
καλὰ κρατεῖ. Χορεύτηκαν ὄλοι οἱ Ἑπειρω-
τικοὶ χοροὶ μὲ ζηλευτὴ τάξη. Ἐχάρηκα ἔ-
να ἀπὸ τὰ πιὸ ὀμορφα θεάματα. Ὁ Πρόε-
δρος τοῦ Πανηπειρωτικοῦ Συλλόγου ἔκα-
με τὴν τιμὴ στὸν Πρόεδρο τῆς «Ἑπειρωτι-
κῆς Ἑταιρείας» ν' ἀνοίξει πρῶτος τὸ χορὸ.

Κυριακὴ 22 Ἰανουαρίου, λειτουργία
στὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς μνήμην
τοῦ Νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων καὶ στὶς
11 στὴν αἴθουσα τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Δη-
μαρχεοῦ ὁμιλία μὲ θέμα «Δημογεροντία,
θεσμὸς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως στὴν Τουρ-
κοκρατούμενη Ἑλλάδα». Ἀκολούθησε τὸ
κόψιμο τῆς πίτας ἐνώπιον τῶν ἀκροατῶν
καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως.

Μὲ συγκίνηση καὶ μὲ ἀγάπη θὰ θυ-
μοῦμαι: τὶς περιποιήσεις τῶν καλῶν Ἑπει-
ρωτῶν τῆς Καρδίτσας. Στὰ πρόσωπά τους
ἀντίκρυσά ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ γνήσια κομμά-
τια τῆς πατρικῆς γῆς, ἔτσι καθὼς ἐχόρευ-
αν τὴν Ἀλεξάνδρα, τὸν Μικροκωνσταντῆ,
τὴ Βασιλαρχόντισσα, τὰ παιδιὰ τῆς Σα-
μαρίνας, τὸν ἀθάνατο Ἑπειρωτικὸ τοιάμικο,
πού κίνησε ἀπὸ τὴν Τσαμουργιά κι ἔγινε
πανελλήνιος, ὅπως ὁ Καλαματιανὸς κίνησε

ἀπὸ τὴν Καλαμάτα κι ἔφτασε στὸν Ἔδω
καὶ σ' ἔλα τὰ μήκη καὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς,
βου ὑπάρχουν Ἕπειρωτες καὶ λουκοὶ Ἑλ-
ληνες.

Εἶναι μιὰ εἰκόνα διαφορετικὴ ἀπὸ τὸ
μακρινὸ παρελθὸν τοῦς καιροῦς τοῦς ἀλλο-
τινοῦς. Ἡ ἐκμηδένιση τῶν ἀποστάσεων ἔ-
θαψε τὴν Ξενιτεία, ποὺ ἦταν ἡ δόξα τῆς
Ἕπειρου ἀλλὰ καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἀνδρική-
ἐρημίας τῆς. Καὶ μοῦ ἔρχεται: στὸ νοῦ ἡ
σπαραχτικὴ ἐπίκληση τῆς Πωγωνίσιας καὶ
τῆς Ζαγορσίας, ὅταν κάποιος ξεπέζεψε στὸ
χωριὸ τοῦς.

—Ἔλα γιέ μου στὸ ἀρχοντικό μου!
Πάρε, στρίψε καὶ ἕνα τσιγάρο νὰ μυρίσει
τὸ σπῆ: μου ἄντρα!

Καὶ τώρα ὅλη ἡ οἰκογένεια μαζί δια-
σκεδάξει εὐτυχισμένη σὲ τοῦτο τὸ χορὸ.
Καὶ ἀντικρύξεις στὰ μάτια τοῦς τὴ λάμψη
τῆς χαρᾶς καὶ τὴν ἠπειρωτικὴ ζεστασιά,
ποὺ δημιουργεῖται μὲ τίς φιλικὲς χωριανικὲς
παρέες.

Θὰ σημειώσω ἐδῶ μὲ χαρὰ τὰ ὀνόματα
τῶν θαυμαστῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀφήνουν τίς
δουλειές τοῦς γιὰ νὰ ἀφιερῶθουν σ' αὐ-
τὲς τίς πνευματικὲς καὶ πατριωτικὲς ἐκ-
δηλώσεις, γιὰ νὰ χαρίσουν καὶ σ' ἄλλους
χαρὲς καὶ εἰκόνας τοῦ Τόπου μας μὲ τὴ
διαβεβαίωση, πῶς θὰ εἶμαστε κοντὰ τοῦς,
σ' αὐτοῦς καὶ σ' ἄλλα ἠπειρωτικὰ Σωμα-
τεῖα τῆς Ἐπαρχιακῆς Ἑλλάδας.

Γιάννης Κατσικοδόρδος, Δικηγόρος, Πρό-
εδρος.

Δημοσθ. Ἐξάρχος Ἀντιπρόεδρος.

Γεώργ. Ζιγγούρας, Γεν. Γραμματεὺς, Δά-
σκαλος.

Γεώργ. Σούρλας, Ταμίας, Βιοτέχνης.

Γεώργ. Σουλιώτης, Ἐπαγγελματίας, Μέ-
λος.

Δημ. Νίτσος, Μέλος.

Θεοφ. Παπεγεωργίου, Μέλος.

α.χ.41.

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Μηνιαία ἔκδοσις τῆς ὁμωνύμου
Ἑταιρείας

Ἀθῆναι — Ἀκαδημίας, 64 (Τ.143)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ

Ἀλέξ. Χ. Μαρρόπουλος

Τερψιθέας 64

Ἁγία Παρασκευὴ — Ἀττικῆς
Τηλ. 6511.669 — 3248 202

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Φώτιος Π. Εὐσταθίου

Βαλτετσίου 6 — Ἀθῆναι
Τηλ. 3634.716

Τυκῶνεται σὲ 3.000 ἀντίτυπα καὶ ἀ-
ποστέλλεται στοὺς ἀκροατὰς μὲ προ-
αιρετικὴ συνδρομῇ.

Πένθη Ἑλλην. Γραμμάτων

Καὶ ἡ Ἑταιρεία μας μετέχει στὸ πνευ-
ματικὸ πένθος ἀπὸ τὸ χαμὸ σὲ αὐτοκί-
νητιστικὸ δυστύχημα τοῦ καθηγητῆ τῆς Φι-
λοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἰω-
αννίνων Σπύρου Κυριαζοπούλου μαζί μὲ
τὴ σύζυγό του.

Ἡ ἀπώλεια εἶναι πολὺ μεγάλη.

Στὸ πρόσωπό του χάθηκε ἕνας ἐπιτυ-
χημένος - ἀναγνωρισμένος ποδηγέτης τῆς
Ἀκαδημαϊκῆς Νεολαίας, ἀπὸ τοῦς ὁποίους
τόση μεγάλη ἀνάγκη ἔχει ἡ Χώρα μας σὲ
μιὰ δύσκολη καμπὴ ποὺ περνάει.

Ὁ δυστυχισμένος δάσκαλος πατέρας
του, τὴ διδασκαλίαν τοῦ μοναχογιοῦ τοῦ Σπύ-
ρου διώρησε στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ Ἰωαν-
νίνων στὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς, τὰ ὑπό-
λοιπα διώρησε στὸ Δῆμο Ἰωαννιῶν.

Ἔτσι ὁ δεσμός τοῦ Σπύρου Κυριαζο-
πούλου μὲ τὴν Ἕπειρο γίνεται ἀρρηκτὸς
ἐταί.

Ἡ Ἀκαδημία βραβεύει τὴν Ἡπειρωτικὴν Ἐταιρείαν

Τὴν 29 Δεκεμβρίου 1977 ἔγινε ἡ ἐπισημὴ πανηγυρικὴ συνεδρίασις τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν πρὸς ἀπονομὴν Ἐπαίνων καὶ Βραβείων εἰς διακριθέντας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας κ. Πέτρος Χάρης ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν μὲ θέμα: τὴν θέσιν τῆς νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας εἰς τὸν σημερινὸν κόσμον. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἀκαδη-

μίας Καθηγητῆς κ. Ἰωάν. Θεοδωρακόπουλος ἔκρινε τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1977 καὶ ἀκολούθως προέβη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν διακρίσεων, ποὺ ἀπενεμήθησαν.

Ὁ Πρόεδρος κ. Πέτρος Χάρης ἐπιδίδων εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας κ. Ἀλέξ. Μαιμῆόπουλον τὸν τίτλον τῆς βραβεύσεως ἐξέφρασε καὶ προσωπικῶς τὰ θερμὰ συγχαρητήρια καὶ παρεκάλεσε αὐτὸν νὰ διαβιβάσει αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ Μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ πρὸς πάντας τοὺς Κυρίους Ἐταίρους τῆς Ἐταιρείας.

Ὁ τίτλος καὶ τὸ ἀπόσπασμα εἰσηγήσεως δημοσιεύονται πρὸ κάτω:

Ὁ τίτλος τῆς Ἀκαδημίας, ποὺ παρελήφθη ἔχει ὡς ἑξῆς :

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΤΧΗ ΑΓΑΘΗ

ΕΙΣΘΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΝ

ΒΡΑΒΕΥΣΑΙ

ΟΤΙ ΕΠΙ ΗΜΙΣΤ ΑΙΩΝΟΣ ΠΟΛΥΤΡΟΠΩΣ ΤΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ
ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΣ ΔΡΩΣΑ ΜΕΓΑΛΑ ΣΤΝΕΒΑΛΕΤΟ
ΤΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΤΕ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΚΟΠΗ
ΑΝΕΙΠΕΝ ΔΕ ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ ΕΝ ΤΗ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙ ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙ-
ΟΥ ΕΝΑΤΗ ΕΠΙ ΕΙΚΑΔΙ ΕΤΟΤΣ ΕΒΔΟΜΟΥ ΚΑΙ ΕΒΔΟΜΗΚΟΣΤΟΥ
ΚΑΙ ΕΝΑΚΟΣΙΟΣΤΟΥ ΚΑΙ ΧΙΛΙΟΣΤΟΥ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Ι.ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν

Ἀπόσπασμα

τῆς ἐκθέσεως τῆς συνταχθείσης ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Ἰωάννου Θεοδωρακοπούλου καὶ ἀναγνωσθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ πανηγυρικῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 29ης Δ)βρίου 1977.

Μετὰ γνώμην τῆς τάξεως τῶν Ἑθνικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ ἀπόφασιν τῆς ὀλομελείας.

Βραβεῖον εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις «Ἑπειρωτικὴν Ἑταιρείαν» διὰ τὴν ἐπὶ ἤμμισυ σχεδὸν αἰῶνος πνευματικὴν, πολιτιστικὴν καὶ ἐθνικὴν δράσιν τῆς, συνισταμένην εἰς διοργανώσιν διαλέξεων, δημοσίευσιν μελετῶν καὶ βράβειυσιν συγγραφέων, πάντοτε ἐντὸς τοῦ τομέως τῆς ἐρεῦνης τῆς λαογραφίας καὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑπείρου.

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29ῃ Δ)βρίου 1977

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Ι. Θεοδωρακόπουλος

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΣΥΓΧΑΙΡΟΥΝ ΤΗΝ ΗΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΗΣ

Πρὸς τὴν
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΝ

Ἀκαδημίας 64
ΑΘΗΝΑΣ

Μὲ πολλὴ χαρὰ, βαθυτάτην ἱκανοποίησιν καὶ ξεχωριστὴν ὑπερηφάνειαν, χαιρετίζουμε τὴν βράβευσιν τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑταιρείας ἀπ' τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν καί, ἀπὸ τὴν παράλληλῃ πορείαν, Σὰς ἐκφράζουμε τὰ θερμότερα συγχαρητήριά μας. Ἡ ἐπάξια αὐτὴ στέψη, μὲ τὴν ὑψίστην τιμὴν ἀπ' τὸ Ἀνώτατο Πνευματικὸ Ἰδρυμα τῆς χώρας μας, ἀπατελεῖ ἓνα γεγονός, πού ἔχει πολυσήμεντη βαρύτητα, τόσο γιὰ τοὺς Ἑπειρώτες πού διακονοῦν τοὺς ὑψηλοὺς στόχους τῆς Ἑπειρωτικῆς Ἑταιρείας, ὅσο καὶ γιὰ τὴν Ἑπείρον, τὸν μητροπολιτικὸν χῶρον τῆς Νεώτερης Ἱστορίας μας, μὲ τὴν λαμπρὴν πνευματικὴν παράδοσιν καὶ τὴν ἀνεκτίμητην προσφορὰν πρὸς τὸν ἑθνικὸν μας πολιτισμὸν. Ἀκόμα, θεωροῦμε πῶς, μὲ τὸ Βραβεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, δὲν καταξιώνεται μόνον τὸ πνευματικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἔργον τῆς Η.Ε., ἀλλὰ δικαιώνονται, κατὰ τὸν ἐπιστημώτερον καὶ πανηγυρικώτερον τρόπο, οἱ ἀγῶνες, οἱ θυσίες καὶ οἱ δραμα-

τικοὶ τῶσιν ἀξιόλογον καὶ διακεκριμένον Ἑπειρωτῶν, πού, συνεχίζοντας καὶ στοὺς αὐχμηροὺς τούτους χρόνους τὴν μεγάλην καὶ μοναδικὴν παράδοσιν τῆς Ἑπείρου μας γιὰ τὴν μορφολόγησιν τῆς νεοελληνικῆς πνευματικῆς φυσιογνωμίας, πρόσφεραν ὄντως ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες πρὸς τὴν πατρίδα μας. Ἔτσι, μὲ τὸν πολύτιμον κότινον γιὰ τὸν Ἀγῶνα τὸν Καλόν, εὐχόμεσθε ὀλόψυχα νὰ συνεχίσετε τὴν ἀνηφορικὴν πορείαν γιὰ ἐκεῖ πού θγαίνει ὁ ἥλιος, γιὰ νὰ διαφυλάξουμε τὴν ἱστορικὴν μνήμην τοῦ Γένους καὶ γιὰ νὰ ἀντισταθῶμε πρὸς τὸν ἀποχρωματισμὸν καὶ τὴν οὐδετερότητα πού φέρνει ὁ παραγμένος τούτος αἰῶνας τοῦ τεχνικοῦ ἔπους.

Μὲ πολλὴν ἐκτίμησιν καὶ

πατριωτικὸς χαιρετισμὸς

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Ὁ Στρατηγὸς κ. Δημ.
Τ. Ν. ΜΗΟΤΣΑΡΗΣ:

..μὲ ὅλα μας τὰ συγχαρητήρια διὰ τὴν βράβειυσιν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑπειρωτικῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν πνευματικὴν, πολιτιστικὴν καὶ ἐθνικὴν δράσιν σας.

Ὁ κ. ΚΩΝΣΤ. ΑΔΑΜΙΔΗΣ:

..ἐπὶ τῇ βράβειυσιν ἡμῶν ὑπὸ τῆς Ἀκα-

δημίας Ἀθηνῶν ἐγκάρδια συγχαρητήρια...

Ο κ. ΔΗΜ. ΛΟΤΚΑΤΟΣ.

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου:

Σας συχαίρω —καί τήν «Ἡπειρωτική Ἐταιρεία Ἀθηνῶν» γιά τὸ ἐπάξιο Βραβεῖο πού σας ἀπένευμε ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Εὐχομαι εὐτυχῆ πάντα συνέχιση τοῦ πνευματικοῦ, πολιτιστικοῦ καὶ ἐθνικοῦ ἔργου σας.

Ο ἱστορικὸς ἐρευνητῆς κ. ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ:

Γιὰ τήν ἐπάξια ἀναγνώριση τοῦ ἔργου τῆς Ἐταιρείας ἀπὸ τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν δεχτήτε τὰ θερμά μου συγχαρητήρια. Καί σ' ἀνώτερα.

Ο ἱστορικὸς ἐρευνητῆς Βησανιώτης ἀπὸ τήν Κέρκυρα κ. ΣΠΥΡ. ΣΤΟΥΠΗΣ γράφει πρὸς τὸν Πρόεδρο τῆς Ἐταιρείας:

«Καλὴ χρονιά, πνευματικὴ εὐφορία καὶ συνέχεια στὴν πολὺπλευρῆ Ἡπειρωτωφελῆ ὄρασή σας. Νοερῶς συμμετέχομε σὰν Ἡπειρολάτρες στὴν ἠθικὴ σας ἱκανοποίηση γιὰ τὴν τελευταία δράβευση τοῦ ἔργου τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας ἐπὶ προεδρίας σας.

Ο λογοτέχνης κ. ΑΛΚΗΣ ΜΑΘΟΥΣ:

Ἀναύχομαι πλήρη εὐδῶση τοῦ ἔργου τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας καὶ συχαίρω γιὰ τὴν ἐπάξια δράβευση.

Ο Ἐκδότης τῶν «Ἐκδρομικῶν Χρονικῶν» κ. ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ:

Λαμβάνω τὸ Δελτίο τῆς Ἐταιρείας σας ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀκόμα τεύχος τῆς ἐκδόσεως του. Ἔτσι μοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐχαρίστηση νὰ ἐνημερώσωμαι: σὰ τόσα ἐνδιαφέροντα ζητήματα τῆς ἰδιαίτερα συμπλοκοῦ μου Ἡπειρωτικῆς Ἐταιρείας.

Τὸ πιὸ ἀξιοπρόσεχτο στοιχεῖο αὐτῆς τῆς πάντα «διαδαστερῆς» ἐκδόσεως εἶναι

πὼς κατορθώνει νὰ λείει τόσα πολλὰ μέσα σὲ τόσο περιορισμένο χῶρο.

Αὐτὸ τὸ τελευταῖο ἀποτελεῖ ἀκόμα μεγαλύτερο προσόν γιὰ τὸ Δελτίο σκοπεύοντας εὐθύβολα πρὸς τοὺς στόχους τοῦ διαδάξεται: μέσα σὲ λίγη μόνο ὥρα...

Τὰ θερμά μου συγχαρητήρια καὶ γιὰ τὴν δράβεισή σας ἀπὸ τήν Ἀκαδημία.

ΞΑΝΑΧΤΥΠΟΥΝ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ

Ο νόμος ὑπ' ἀριθ. 346) 1976 «περὶ τρόπου πληρώσεως ἐφημεριακῶν τιμῶν θέσεων καὶ συστάσεως Εἰδικῶν Σχολῶν Ἱερατικῆς Μορφώσεως» εἶναι: ἓνα ἐπιτυχημένο νομοθέτημα τῆς προηγούμενης Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας. Ἀναποκρίνεται σὲ πραγματικὴς ἀνάγκες, πού δὲν μπορούσαν νὰ θεραπευθοῦν μὲ κανένα ἄλλο τρόπο.

Ἀπὸ τοὺς πρώτους πού ἔθεσε σὲ ἐφαρμογὴ τὸ νόμο αὐτό, πού καθιερώνει τὴ σύσταση Εἰδικῆς Σχολῆς γιὰ ἱερατικὴ μόρφωση μὲ ἐτήσιο κύκλο σπουδῶν, ἦταν ὁ Μητροπολίτης Ἰωαννίνων κ. Θεόκλητος Μερυσσότερες ἀπὸ 300 θέσεις ἦταν κενές στὴν Ἡπειρο. Ποῖος ἀπὸ τοὺς μορφωμένους εἶναι διατεθειμένος νὰ πάει, σὰ χωριά μὲ τοὺς ὀλίγους κατοίκους; Σὲ πόσα χωριά μας ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἡ καμπάνα δὲ χτυσοῦσε καὶ οἱ ἄνθρωποι εἶχαν χάσει κάθε ἐπαφὴ μὲ τὴν ἐκκλησίαν τους, τὸ ἀνοιγμα τῆς ὁποίας τόσο λαχταροῦσαν!

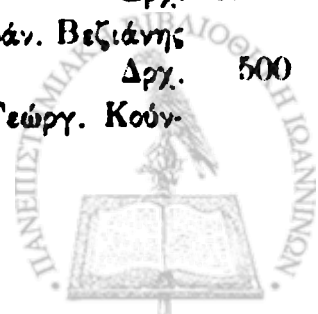
Τὰ κενὰ σὲ ἱερεῖς, ὅπως μαθαίνουμε, πληρώνονται μὲ γρήγορο ρυθμὸ καὶ σὰ χωριά ἀνοίγουν καὶ πάλι οἱ Ἐκκλησίες. Εἶναι τὸ ἐπίτευγμα πολὺ μεγάλο καὶ φυσικὰ εἶναι στὸ ἐνεργητικὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἰωαννίνων ἡ ἴδρυση καὶ λειτουργία αὐτῆς τῆς μορφῆς τῆς Σχολῆς, στὴν ὁποία γίνονται δεκτοὶ ἀπόφοιτοι τοῦ δημοτικοῦ σχολείου.

Τιμητική Έπιτροπή Πνευματικής Στέγης

- + Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλ-
λάδος κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ.
- ΚΑΛΟΥΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Ἐπίτιμος
Πρόεδρος, Βιομήχανος, Ἀθλοθέτης
καὶ Ἐδεργέτης τῆς Ἑταιρείας.
- ΜΕΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, Πρόεδρος τῆς Φι-
λοδαρκτικῆς Ἐνώσεως.
- ΜΕΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Πρεσβευτής, πρώην
Ἱπουργός.
- ΜΗΑΡΚΗΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ, Πρόεδρος τῆς
Ἐργατικῆς Ἑστίας.
- ΜΠΕΓΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Δήμαρ-
χος Ἰωαννιῶν.
- ΠΙΤΟΤΛΗΣ ΔΗΜΟΣ, Πρόεδρος τῆς
IMPORTEX, Ἀθλοθέτης καὶ Ἐδερ-
γέτης τῆς Ἑταιρείας.
- ΣΑΡΡΑΣ ΗΛΙΑΣ, Γεν. Διευθυντής τῆς
IMPORTEX, Ἀθλοθέτης καὶ Ἐδερ-
γέτης τῆς Ἑταιρείας.
- ΤΡΙΚΚΑΛΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Ἀκαδη-
μαϊκός, Ὁμότιμος Καθηγητής Πανε-
πιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἐπίτιμος
Πρόεδρος τῆς Ἡπειρωτικῆς Ἑταιρεί-
ας.
- ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡΑΣΤΒΟΥΛΟΣ, Ἀν-
τιστράτηγος.
- ΤΣΑΛΔΑΡΗ ΛΙΝΑ, Πρώην Ἱπουργός.
- ΤΣΕΚΟΤΡΑΣ ΑΘΑΝ, Ἀγωνιστής τοῦ
Ἡπειρωτικοῦ καὶ Βορειοηπειρωτικοῦ
Ἀγῶνος.
- ΤΣΟΥΚΑΝΕΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Κα-
θηγ. Πανεπιστημίου, Ἀθλοθέτης τῆς
Ἑταιρείας.
- ΤΣΟΥΤΜΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Τοπογρά-
φος, Ἐδεργέτης τῆς Ἑταιρείας.
- ΦΡΟΝΤΖΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, Πρόεδρος τῆς
Ἑταιρείας Ἡπειρωτικῶν Μελετῶν.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

- Ὁ ταξίαρχος μαχητῆς τῆς Γκραμ-
πάλας καὶ συγγραφεὺς τῶν «Δύο
Ὅχι» καὶ τῶν «Σουλιωτῶν» κ.
Κων. Πανταζῆς εἰς μνήμην τῆς
σχίζου του Ἑλένης γ' δόσιν
(σύνολον Δρχ. 15.000). Δρχ. 5.000
- Ὁ ἰατρός, πρώην βουλευτής, Ζι-
τσαῖος κ. Ἰωάν. Παπαπέτρου
Δρχ. 5.000
- Ὁ σύμβουλος τῆς Ἑταιρείας, πά-
ρεδρος τοῦ ΑΣΔΤ κ. Ἀθαν. Σου-
ρᾶς εἰς μνήμην τοῦ ἀδερφοῦ του
Τάκη. Δρχ. 1.000
- Ὁ ἀρχίατρος Ζιτσαῖος κ. Δημ. Γι-
σύνης. Δρχ. 2.000
- Ὁ συνταξιοῦχος πολιτικός κ. Κων.
Χαλδούπης. Δρχ. 2.000
- Ὁ κ. Χαρ. Τζιόδας. Δρχ. 1.000
- Ὁ Γυμνασιάρχης κ. Εὐάγ. Πρίτσος
εἰς μνήμην τῆς θυγατρὸς του Δέ-
σποινας Εἰρήνης. Δρχ. 1.000
- Ὁ Δικηγόρος κ. Δημ. Δαβαλᾶς εἰς
δόσιν. Δρχ. 1.000
- Ὁ δικηγόρος κ. Μιχ. Κοκκίνης
εἰς μνήμην τῶν γονέων αὐτοῦ.
Δρχ. 1.000
- Ὁ δοντίκιτρος κ. Ἰωάν. Βεζιάνης
Δρχ. 500
- Ὁ συνταξιοῦχος κ. Γεώργ. Κούν-

δουρος εις μνήμην τῆς ἀποβιωσά-
σης εις Τσερίκ Ἐλθασάν ἀδελ-
φῆς του Δόσποινας Σ. Πανταζῆ.

Δρχ. 1.000

Ὁ Γεν. Ἐπιθεωρητῆς Μ. Ἐκπαι-
δεύσεως καὶ Λογοτέχνης κ.
Γιάννης Σαραλῆς εις μνήμην
τῶν γονέων αὐτοῦ ὡς α' δό-
σιν.

Δρχ. 1.000

Ἡ κυρία Γλυκερία Μπουσδάρου
διὰ λ) σμὸν τοῦ Ἰατροῦ κ. Γε-
ωργίου Μπουσδάρου εις μνή-
μην τοῦ πατρὸς του Ἀθανα-
σίου.

Δρχ. 3.000

Ὁ ἐπιχειρηματίας κ. Μιχ. Κά-
λος εις μνήμην τῆς συζύγου
αὐτοῦ Ἐένιας Μ. Κάλου.

Δρχ. 1.000

Ὁ ὁμότιμος Καθηγητῆς Πανεπι-
στημίου κ. Πέτρος Κόκκορος
ε' δόσιν (σύνολον 7.000).

Δρχ. 2.000

Ἡ κυρία Ὀλγα Μήτσου ε' δόσιν.

Δρχ. 1.000

Ὁ Ἐπιτίμος Δήμαρχος Δελδινά-
κίου καὶ θετεράνος Ἐκπαιδευ-
τικὸς κ. Ματζ. Βαλκίωνης ε' δό-
σιν (σύνολον 12.00) εις μνή-
μην τῶν γονέων αὐτοῦ.

Δρχ. 2.000

Ὁ καλλιτέχνης κ. Ἀθαν. Δουρδού-
φης.

Δρχ. 500

Ἡ κ. Εὐγενία Β. Σόμπολα εις μνή-
μην τοῦ ἀειμνήστου συζύγου της
Βασιλείου Σόμπολα ἐν δλω μέχρι
σήμερα (8.000).

Δρχ. 3.000

Ἡ κ. Χαρίκλεια Λ. Μισίου εις μνή-
μην τοῦ ἀειμνήστου συζύγου της
Λεάνδρου Μισίου ἐν δλω μέχρι
σήμερα (13.000).

Δρχ. 3.000

Ὁ ἰατρός κ. Ἰωάννης Τζόγιας
εις μνήμην τῶν ἀειμνήστων γο-
νέων του Δημητρίου καὶ Εἰρή-
νης.

Δρχ. 2.500

Οἱ δωρεές πρὸς τὴν Ἡπ. Ἐταιρ. Ἐκπί-
πτονται ἀπὸ τὸ φόρο εἰσοδήματος.

Καὶ πάλι ἡ Ριζάρειος

Σὲ μακρὰ συνέντευξη πρὸς τὸν συντά-
κτη τῆς «Καθημερινῆς» κ. Σ. Κατσιμή,
φύλλο 13-1-78, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς
Ἐταιρείας κ. Στάθ. Λαμπρίδης, πού νυχτώ-
νει - ξημερώνει, τὴ Ριζάρειο ἔχει στὸ μυα-
λό του καὶ γιὰ τὴν προκοπὴ της, καὶ προ-
κοπὴ τῆς Ἡπείρου πασχίζει, δίνει ἀδρὴ τὴν
εἰκόνα τῶν πραγμάτων, ὅπως τὴν ἔχομε ἐκ-
θέσει καὶ σὲ ἔγγραφό μας πρὸς τοὺς Ἐπουρ-
γοὺς Οἰκονομικῶν Δημοσίων Ἔργων καὶ
Παιδείας. (Βλέπε Δελτίον ἀριθ. 25).

Οἱ Κύριοι Ἐπουργοὶ δὲν ἔχουν ἀπαντή-
σει μέχρι σήμερα στὰ ἔγγραφέα μας. Ἀπὸ
τὶς 13 Ἰανουαρίου εἶναι καὶ ἡ Κοινὴ Γνώ-
μη, πού περιμένει κάποια ἀπάντηση.

Μία ἀποκατάσταση

Στὴ σειρά τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἡπειρω-
τικῆς Ἐταιρείας καὶ μὲ τὸν ἀριθμὸ 46
ἐκυκλοφόρησε ἡ ἑμίλια τοῦ Ἐπιτίμου Εἰ-
σαγγελέως Ἐφετῶν κ. Παύλου Δελαπόρ-
τα ὑπὸ τὸν τίτλον «Μνήμη Γεωργίου Γκά-
λου» Ἀθῆναι 1977.

Ἡ ἑμίλια καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἐκτύπωσή
της, πού ἐγινε μὲ χορηγία τοῦ Ζιτσαίου
Καρδιοχειρουργοῦ κ. Γ. Παπᾶ, εἶναι γραμ-
μένη μὲ πολλὴ ἀγάπη, πού τρέφει πρὸς
τὴν ὀνομαστὴ Ἡπειρωτικὴ κωμόπολη, ὁ
συγγραφεὺς της κ. Παῦλος Δελαπόρτας,
γιὰ τὸ διακεκριμένο τέκνο της, τὸν Γεώρ-
γιο Γκάλγο.

Ὡστόσο χωρὶς, ἴσως νὰ προβλεφθοῦν
οἱ ἐπιπτώσεις περιλαμβάνει, γιὰ νὰ τονίσει
τὸ «ἀρθανίτικο πείσμα» καὶ τὸν δεσποτισμὸ
τοῦ ἀειμνήστου ἀπὸ Ἰωαννίνων Σπυριδίω-
νος, ἰδιότητές του πολὺ γνωστὸς σὲ μᾶς τοὺς
Ἡπειρωτῆς, ἕνα περιστατικὸ μὴ ἀποδοχῆς
ὕπηρεσίας, ὡς διδασκάλου στὸ Πάπιγκο,
κατὰ τὰ μακρινὰ ἐκεῖνα χρόνια τῆς Τουρ-

κοκρατίας, τοῦ ἐπίσης διακεκριμένου τέχ-
νου τῆς Ζίτσας Νικολ. Φωλλίδη. Καί πλα-
σιώνεται τὸ περιστατικὸ μὲ ἓνα διάλογο,
ποῦ πολλοὶ ἀμφισβητοῦν τὴν πιστότητα καὶ
τὴν ἀκρίβειά του.

Ὅπως κι ἂν ἔχει τὸ πρᾶγμα ἢ ἀρνηστὴ
ὕπηρεσίαις ἐκ μέρους τοῦ Νικ. Φωλλίδη καὶ
ἢ προβαλλομένη προτίμησή του δῆθεν νὰ
ὕπηρετήσῃ στὸ ἐλεύθερο Βασίλειο εἶναι ἔν-
τικρυς ἀντίθετα καὶ πρὸς τὸν χαρακτήρα
του, τὴν ἱστορία του καὶ τὶς ὁμολογημέναις
ἐθνικῆς ὑπηρεσίαις ποῦ προσέφερε ὁ παλιὸς
διακεκριμένος διδάσκαλος τοῦ ἀλυτρώτου
Ἑλληνισμοῦ, ἀείμνηστος Νικόλ. Φωλλίδης.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΣΠΕΡΙΔΑ 1ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Στὴν αἴθουσα τοῦ ξενοδοχείου «Ἀκρο-
πόλ» θὰ γίνῃ ἡ Φιλολογικὴ Ἑσπερίδα τῆς
Ἑταιρείας. Ἡμέρα Τετάρτη, ὥρα 6-
9.30 μμ.

—Δεκάλεπτη ἑμίλια, χαιρετισμὸς τοῦ
Προέδρου τῆς Ἑταιρείας.

—Ἀπαγγελίαι ποιημάτων Ἑπειρωτῶν
Ποιητῶν: Σπ. Μουσελίμη, Τάκη Τσιάκου,
Γ. Κοτζιούλα, Γ. Δάκα, Τ. Σιωμοπούλου,
Ἄλκη Μάνθου, Φάνη Ματσοπούλου, Χρυσ.
Ζιτσαίης, Ἰωσέφ Ἐλιγιᾶ, Λ. Μάλαμα,
Μαρ. Ἀρκαδίου, Κ. Νικολαΐδη, Μιχ. Πε-
ράνθη, Ἀγαθ. Νοτίδου, Γ. Σαραλή.

—Ἀνεκδοτολογικὰ ἡπειρωτικά, ἱστορι-
κὰ καὶ σύγχρονα.

—Παρουσία τοῦ Ἀλέκου Σακελλάριου
καὶ Σιώτου Παναγόπουλου.

Ὁ Σάββας Σιάτρας εἶ ἓνα ἢ δύο παιη-
τικὰ Ἑπειρωτικά τραγούδια κ.ἄ.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Συνεχίζεται ἡ ροτὴ πάσης φύσεως βι-
βλίων γιὰ τὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑταιρείας.
Ἐκφράζομε τὴν εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς
Συγγραφεῖς καὶ τοὺς Ἀποστολεῖς των.
ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΝ ΚΩΝ) ΝΟΝ ΚΙΤΣΟΝ.

Διευθυντὴν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας
Ἰωαννίνων.

—Κων. Κίτσου: Ἐπιστημονικοὶ Προσα-
νατολισμοὶ τῆς Συγχρόνου Παιδαγωγι-
κῆς. Ἀθήναι 1955.

—τοῦ ἰδίου: Οἱ Γονεῖς ὁμιλοῦν διὰ τὸ πρό-
γραμμα Μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ
Σχολείου. Λάρισα 1958.

—τοῦ ἰδίου: Ἀποκλίσεις καὶ ὑπερβολές
στὶς ἐπιστήμεις τῆς ἀγωγῆς. Ἀθήναι
1960.

—τοῦ ἰδίου: Ἡ Κοινωνικότητα τοῦ παι-
διοῦ. Ἰωάννινα 1967.

—τοῦ ἰδίου: Ἡ παιδεία τοῦ ἀνθρώπου τῆς
ἐποχῆς μας. Ἰωάννινα, 1965.

—τοῦ ἰδίου: Τὸ πάθος τῆς Παιδαγωγίας.
Ἰωάννινα, 1971.

—τοῦ ἰδίου: Ψυχολογία τῆς Μαθήσεως.
Ἀθήναι, 1971.

—τοῦ ἰδίου: Οἱ ἐννοιες τοῦ φαινομένου τῆς
φύσεως καὶ τῆς ζωῆς στὰ παιδιά τῆς
νηπιακῆς καὶ σχολικῆς ἡλικίας. Ἀθή-
ναι, 1975.

—JEAN CHATEAU —μετάφραση Κων.
Κίτσου: Οἱ μεγάλοι παιδαγωγοί. PA-
RIS, 1956.

—RENE HUBERT —μετάφραση Κων.
Κίτσου: Γενικὴ Παιδαγωγικὴ. Ἀθήναι
1972.

—Κων. Κίτσου: L' enseignement du
Calcul dans les ecoles primaires de la
Grece. Geneve, 1960.

—Κων. Γ. Κίτσου — Χαρ. Δ. Μαρινουπό-
λου: Ἱστορία τοῦ Διδασκαλείου Πελο-
ποννήσου καὶ τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκα-
δημίας Τριπόλεως (1880 - 1970).

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΝ ΚΩΝ) ΝΟΝ ΚΩΣΤΟ-
ΒΑΣΙΑΗΝ, ἱατρὸν - ὑγιεινολόγον. Τὸ
κλίμα τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήναι, 1955.

—τοῦ ἰδίου: Πρέπει νὰ πίνωμε κρασί;
Ἀθήναι, 1960.

—ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΝ Κ. ΒΟΥΡΒΕΡΗΝ, ὁ-
μότιμον καθηγητὴν τῆς ἀρχαίας Ἑλλη-
νικῆς Φιλολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀ-
θηνῶν, πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Ἀν-
θρωπιστικῆς Ἑταιρείας:

—Πρακτικὰ τοῦ Γ' Διεθνοῦς Ἀνθρωπιστι-
κοῦ συμποσίου Ἀθηνῶν - Πηλίου (24
Σεπτεμβρίου - 2 Ὀκτωβρίου 1975). Ἀ-
θήναι, 1977.

Π. Οἶκον.